

Prisregulering, og at han vil betale visse Afgifter til visse Fonds saavel som til Administration. Undertiden maa han underskrive paa det in blanco til senere Fastsættelse. En særlig grov Form for Rationering af udenlandske Varer foreligger, hvor man — gennemfører en Praksis, paabegyndt 3. Oktober 1918, hvorefter Grosserer-Societetet tvinger en Købmand, der har været saa heldig at faa sit udenlandske Indkøb frigivet og tilført, til at aflevere en Del af det til sine Konkurrenter foruden at indgaa paa en bestemt Fordelingsplan med Hensyn til sine Kunder. Dette er sket med Manufakturvarer. En mindre grel Form er, at man f. Eks. lader Firmaet Moses Melchior tage alting hjem, saaledes at han faktisk blot lægger Navn til, for at der ikke skal blive alt for mange smaa Partier. Ogsaa Vareindkøb fra Sverige og Norge giver Anledning til Rationering.

Erhvervenes Fællesudvalg (der repræsenterer Landbrug, Handel, Industri, Skibsfart, Fiskeri) henviser i Regelen Fordelingssagen til Industriraadets og Grosserer-Societetets Fordelingsudvalg. Udenfor Grosserer-Societetet sker der ogsaa Rationering, f. Eks. for Kul gennem Udvalg, nedsat af Indenrigsministeriet efter den overordentlige Kommissions Ønske. Her fordeles Kullene blandt Kommunerne, Industrien, der selv fordeler videre, det offentlige og Forbrugerne, repræsenterede af Kulhandelen.

Med Hensyn til indenlandsk Produktion foregaar der ogsaa en Rationering af Raastoffer. F. Eks. er hele Handelen med Fernis, Smøreolier og Fedtstoffer rationeret gennem Industriraadet. Al grønlandsk Tran til Smøreolie overlades ligeledes Erhvervsorganisationerne. Industriraadet administrerer Fedtordningen og Talgordningen efter Aftale med Landbrugsministeriet. Særlig har Industriraadet med Fordelingen af Raavarer til Sæbeproduktionen at gøre. Uld-Loven medfører en faktisk Rationering af Ulden blandt Fabrikkerne. Korn-Loven rationerer Øl- og Spritindustrien med Hensyn til dens Raastoffer. Af Korn-Loven følger, at Kommissionen eller Ernæringsraadet har maattet rationere Produktionen, det vil sige bestemt, hvor meget Gær og hvor megen Sprit der maa laves. Petroleumsselskaberne rationerer efter Overenskomst med et af Nævnene Petroleumen o. s. v.

Overtrædelse af Klausulerne medfører 3 Arter Straf: a) meget store Bøder, dikterede af Grosserer-Societetets Voldgiftsudvalg, b) Strafbøder, paalagte af Kriminalretten og c) vedtagne Bøder. Ved at legalisere Grosserer-Societetets Bøder og ved Bestemmelsen af Straf for Klausulslugeri har Lovgivningsmagten i Virkeligheden legaliseret Grosserer-Societetets og Industriraadets hele Virksomhed.

Rationering af Forbrugsvarer mellem Publikum sker i Regelen ved Kort, dels ifølge Hjemmel i en særlig Lov (f. Eks. Korn-, Smør- og Sukker-Lov), dels efter almindelig Bemyndigelse efter Loven af 7. August, som naar Kaffe-Nævnet rationerer. Vi har ogsaa haft Rationering af visse Kolonialvarer, der er indkommet til billigere Pris, som dem, der indkom med Østasiatisk Kompagnis Skib. Med Hensyn til Cement rationerer Cement-Nævnet. I alle de rationerende Nævn har Erhvervenes Repræsentanter Flertal.

Ofte vil Rationeringen tage den Form, at man fordeler Landets Produkter paa 4 Maader: Dels til Eksport, her gives Dispensation ofte for hvert enkelt Tilfælde, men man vil paa Forhaand være klar over, hvor meget der overhovedet maa eksporteres. Dels til Industrien, som ved Smør ofte til en Pris, der mere end dækker Produktionsomkostningerne. Dels det bundne Kvantum, som ofte vil falde sammen med det rationerede Kvantum, for Smør og Mel f. Eks., og som sælges med Tab, der skal dækkes ved Eksport- og Industriforbruget. Og endelig gives der undertiden noget i frit Salg til en Toppris for dem, der har Raad til at købe. Industrikvantumet kan undertiden fordeles mellem forskellige Industrier, som vi ser ved Korn, der fordeles blandt Bryggerier, Spritfabrikker, Grynmøller, almindelige Møller, Klisterfabrikker o. s. v.

Kortsystemet er oprindeligt indført ad administrativ Vej, men senere vistnok legaliseret ved Lov.

P. Surrogater og Blandinger.

Den overordentlige Kommission har benyttet sin Prisreguleringsret til at skride ind blandt andet gennem Surrogatudvalget mod bestemte Blandinger af Varer, som maatte anses for Forfalskninger, og har overhovedet nægtet Godkendelse af nye Varer, hvis Raastoffer væsentlig gjorde samme Nytte uden at være indgaaet i Blan-